

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-12-21

Diarienummer 0991/23

Avfallsavdelningen

Jesper Nilsson

Telefon: 031-368 73 84

E-post:

jesper.nilsson@kretsloppochvatten.goteborg.se

Återrapportering av uppdraget avseende nya och kostnadsberäknade åtgärder

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden antecknar informationen till protokollet.

Sammanfattning

I samband med att Göteborg Stads avfallsplan antogs i kommunfullmäktige, 2020-12-10 § 18, fick Kretslopp och vattennämnden i uppdrag att ta fram nya och kostnadsberäknade åtgärder som ska leda till ökad måluppfyllelse för avfallsplanens mål.

Förvaltningen har sedan dess i samarbete med övriga staden tagit fram åtgärder i olika utredningar och i andra sammanhang kopplat till arbetet med avfallsplanen. Ett urval av dessa och ytterligare åtgärder har sammanställts i en rapport som utgör en grund för fortsatt arbete och bifogas i detta tjänsteutlåtande. För ökad måluppfyllelse är det avgörande att förvaltningar och bolag tar beslut om genomförande av åtgärder. I rapporten har också tydliggjorts att det finns mer eller mindre stora utmaningar avseende rådighet för ökad måluppfyllelse.

Med denna återrapportering föreslår förvaltningen att uppdraget om att ta fram nya och kostnadsberäknade åtgärder ska förklaras fullgjort.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson

Förvaltningsdirektör

Bilagor

1. Nya och kostnadsberäknade åtgärder för ökad måluppfyllnad av avfallsplanen

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden informeras om förslag till återrapportering av ett kommunfullmäktiguppdrag, 2020-12-10 § 18, gällande nya och kostnadsberäknade åtgärder som ska leda till ökad måluppfyllelse för avfallsplanens mål.

Beskrivning av ärendet

I kommunfullmäktiges beslut om avfallsplanen 2020-12-10 § 18, 1192/18, fick Kretslopp och vattennämnden i uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram förslag på nya och kostnadsberäknade åtgärder för ökad måluppfyllelse:

"Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att ta fram förslag på nya och kostnadsberäknade åtgärder och aktiviteter för ökad måluppfyllelse som kan inkluderas i ordinarie uppföljning, arbetet ska påbörjas under 2021."

Som skäl till uppdraget skriver kommunfullmäktige att den samhällsekonomiska analys som har gjorts visar att de åtgärder som föreslås i avfallsplanen inte är tillräckligt för att nå en hundra procentig måluppfyllelse, och att det finns miljömässiga samt starka ekonomiska skäl att arbeta med åtgärder som styr mot högre måluppfyllelse:

"I tjänsteutlåtandet framgår att de åtgärder som föreslås inte är tillräckliga för att nå en 100 procentig måluppfyllelse till 2030. Utöver miljönyttan finns starka ekonomiska skäl för att arbeta med åtgärder som styr mot högre måluppfyllelse, vilket framgår av underlaget; "Den samhällsekonomiska analysen gör bedömningen att en total måluppfyllnad av avfallsplanen ger samhällsnyttor genom minskad miljöbelastning till i storleksordningen 30 mdkr. "

Förvaltningen har i samarbete med förvaltningar och bolag i staden tagit fram förslag på åtgärder. Inom områdena avfallsförebyggande och återanvändning har dessutom två utredningar genomförts med förslag på åtgärder:

- Minska avfall från hushåll med 30 procent och halvera matsvinn, plastavfall och elavfall, Utredning och förslag till åtgärder, Förslag till åtgärder enligt uppdrag från kommunfullmäktige, KV Dnr 0692/22
- Utredning om återanvändning – Hur ökar vi hushållens möjligheter att lämna produkter till återanvändning? KV Dnr 0664/22

Föreslagna åtgärder och utredningar har använts som underlag för åtgärder som kostnadsberäknats i bifogad rapport. De föreslagna åtgärderna är förslag och är därmed inte beslutade. Arbetssättet med åtgärder kopplade till avfallsplanen är anpassat till styrningen i Göteborgs stad där respektive nämnd beslutar inom sin budget för åtgärder inom sitt ansvarsområde.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen avser med denna rapport att återrapportera på uppdraget från kommunfullmäktige med förslag att uppdraget förklaras fullgjort.

För alla de föreslagna åtgärderna i avfallsplanens målområde ”Avfall från kommunens verksamheter ska minska med 40% per heltidsanställd” och även för en del andra åtgärder bedömer förvaltningen att stadens förvaltningar och bolag har direkt rådighet och därmed möjlighet att i hög grad påverka måluppfyllelsen. För delmålet ”Mängden engångsartiklar i kommunens verksamheter ska minska med 50%” är målåret 2025. Förvaltningen bedömer att det för att nå ökad måluppfyllelse av delmålet är avgörande att alla bolag och förvaltningar i staden genomför den föreslagna åtgärden om införande av rutiner och arbetssätt för att minska användningen av engångsartiklar.

Förvaltningen bedömer att möjligheten att ta fram nya åtgärder som leder till uppenbara framsteg i måluppfyllnad till stor del har uttömts. En anledning till detta är att de mål som finns kvar att jobba med endast kan nås genom åtgärder med låg rådighet, dvs att effekten av en genomförd åtgärd är så svag eller osäker att den ger ett litet utslag på måluppfyllnaden. Lösningen är att jobba med många åtgärder kontinuerligt och att låta målet vara en ledstjärna i det dagliga arbetet. Det är också viktigt att fortsätta bevaka möjligheten att hitta en åtgärd som har större effekt på måluppfyllnad.

En annan anledning till att det är svårt att föreslå åtgärder som leder till full måluppfyllnad är att en del av målen helt enkelt inte kan nås då de ligger utanför stadens rådighet och är beroende av andra samhällseliga effekter. För dessa mål behöver förväntningarna på resultat i förhållande till måluppfyllnad skruvas ner samtidigt som staden fortsätter bevaka och förstå de samhällseliga effekter som åtgärderna är beroende av.

Vidare finns det viktiga åtgärder att genomföra som har stora miljövinster, och som tydligt kan kopplas till målen, men som inte ger något utslag på målen så som de mäts och följs upp. Det är viktigt att fortsätta jobba med sådana åtgärder även om inte resultatet uppenbart kan tillgodogöras som en procentsats i ökad måluppfyllelse.

I rapporten fördjupas dessa resonemang ytterligare och i kombination med 28 framtagna åtgärder föreslår förvaltningen att återrapporteringen på kommunfullmäktiges uppdrag är fullgjort, även om de åtgärder som föreslås inte leder till full måluppfyllnad.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Återrapporteringen i sig påverkar inte den ekonomiska dimensionen.

Att det är en stor samhällsekonomisk nytta av att nå målen i avfallsplanen slogs fast i den samhällsekonomiska analys som togs fram i samband med att avfallsplanen antogs. Den samhällsekonomiska nyttan är mätt i sparade utsläpp och faller samhället till godo i stort, men inte specifikt Göteborgs Stad. I tjänsteutlåtandet har vi räknat på vad det skulle kosta staden att åstadkomma samhällsnyttan.

Om samtliga av de föreslagna åtgärderna i rapporten genomförs skulle det kosta 550 miljoner kr.

Bedömning ur ekologisk dimension

Återrapporteringen i sig innebär ingen påverkan på den ekologiska dimensionen.

Den samhällsekonomiska nyttan av full måluppfyllnad som beräknades i den samhällsekonomiska analysen uppstår genom att prissatta utsläpp av växthusgaser, partiklar och kväveoxider minskar.

För de nya föreslagna åtgärderna har den samhällsekonomiska nyttan beräknats utifrån hur stor andel av full måluppfyllelsen som åstadkoms.

Om de föreslagna åtgärderna i rapporten genomförs skulle det ge en samhällsekonomisk nytta motsvarande 1 148 miljoner kr som helt utgörs av minskade utsläpp.

Att genomföra åtgärderna som föreslås i denna återrapportering skulle därför bidra positivt till den ekologiska dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Återrapporteringen i sig påverkar inte den sociala dimensionen

En social bedömning har inte genomförts i uppdraget. Det finns dock några åtgärder som bedöms bidra positivt. Främst de två föreslagna åtgärderna som leder till minskad nedskräpning eftersom minskad nedskräpning har visats leda till ökad trygghet.

Åtgärder som involverar ideella secondhandaktörer eller som möjliggör för dessa att bedriva verksamhet kan också bidra till den sociala dimensionen.